

УДК [378. 016: 615]: 378. 02

DOI: 10.35619/pse.vi3.59

Чепурка Олег

доктор філософії,

доцент кафедри біології,

здоров'я людини та фізичної терапії

Рівненського державного гуманітарного університету,

м. Рівне, Україна

ORCID: 0000-0002-3164-4832

e-mail: o.chepurka@gmail.com

Петренко Інна

доктор філософії,

старший викладач кафедри теорії і методики виховання

Рівненського державного гуманітарного університету,

м. Рівне, Україна

ORCID: 0000-0003-2320-6100

e-mail: inna.petrenko@rshu.edu.ua

ПАРАДИГМАЛЬНО-ЗМІСТОВИЙ КОНСТРУКТ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Анотація. Процеси реформування вищої освіти в Україні детермінували суттєві зміни парадигмального рівня у сучасній вищій освіті, пов'язані зі змінами основних теоретичних концептів професійної підготовки, що передбачає вибір таких форм, методів і засобів, які відповідають концептуальному ядру сучасної компетентнісної парадигми. Схарактеризовано сутність парадигмально-змістового конструкту здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії, функціонування якого передбачає запровадження холістичного, системного, компетентнісного, діяльнісного і середовищного підходів. Виокремлено чотири базові компоненти досліджуваного феномена: ціннісно-мотиваційний, когнітивно-змістовий, діяльнісно-процесуальний, рефлексивно-поведінковий та визначено критеріально-показниковий конструкт їх відображення у рівнях (низький, середній, достатній) сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії, що складається з аксіологічного, когнітивного, технологічного і особистісного критеріїв та їх показників.

Ключові слова: парадигмально-змістовий конструкт, майбутні бакалаври фізичної терапії, здоров'язбережувальна компетентність, заклад вищої освіти, професійна підготовка.

Постановка проблеми. Процеси реформування вищої освіти в Україні детермінували суттєві зміни у змісті професійної підготовки фахівців, зокрема формування їхніх професійних компетентностей. Відповідно до завдань вищої

професійної освіти актуалізується проблема формування не лише системних професійних знань, умінь і навичок, а й орієнтація на засвоєння і подальше застосування сформованих професійних компетенцій, що значно розширює можливості такого фахівця у вирішенні професійних завдань. Саме суттєві зміни парадигмального рівня у сучасній вищій освіті, що пов'язані з упровадженням компетентнісного підходу, детермінували відчутні перетворення у процесах професійної підготовки майбутнього фахівця, зокрема майбутніх бакалаврів фізичної терапії. Ці, у майбутньому вже фахівці, мають забезпечити здоров'язбереження та належний рівень фізичної терапії у сфері охорони життя пацієнтів.

У такому контексті сутність парадигмально-змістового конструкту здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії полягає в тому, що в ньому «...поєднуються цінності і ціннісні орієнтації сучасної освіти, теоретичні ідеї й провідні концепції, форми і способи трансляції наукового знання, тим самим створюється можливість побудови цілісного теоретико-прикладного процесу професійної підготовки майбутніх фахівців» [1].

Саме у такому контексті вибудовується нова система координат для орієнтування в розмаїтті педагогічних теорій і конкретних практик щодо конструювання інноваційного процесу професійної підготовки майбутніх бакалаврів фізичної терапії з урахуванням традицій національної освіти і педагогічної практики. Отже провідним завданням зміни парадигмально-змістового конструкту процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії є осмислення освітнього процесу в реаліях сьогодення, яке дає змогу здійснити конструювання ефективних моделей теорії і практики освіти, що дають змогу типологізувати педагогічні феномени і у формі їх одиничних проявів та в узагальнених формах – концепціях, системах, а головне – в освітніх технологіях [5].

Мета статті: визначити й схарактеризувати парадигмально-змістовий конструкт процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії та суттєвих його змін, обумовлених реформуванням та модернізацією вищої освіти в Україні; розкрити провідні компоненти досліджуваного феномена та критеріально-показникове їх відображення у рівнях сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Характеристика сутності компетентнісного підходу знайшла своє відображення у наукових працях і дослідженнях Н. Бібік [2], Л. Карпової [7], О. Овчарук [9], К. Рудницької [12], О. Пометун, [11], О. Савченко [13] та ін.;

Проблема формування компетентностей майбутніх фахівців викладена в наукових працях В. Босої [3], О. Дубасенюк [4], Н. Компанець [8]; В. Тернопільської [14], З. Шевців [17].

Формування здоров'язбережувальної компетентності у сучасній психолого-педагогічній літературі та періодичних публікаціях здійснено О. Аксьоною (здоров'яформувальна та здоров'язбережувальна компетентність учнів у школі сприяння здоров'ю); М. Балух (формування здоров'язбережувальних компетентностей майбутніх педагогів); Д. Вороніною (здоров'язбережувальна компетентність студентів); О. Мондич (формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вчителів початкової школи); Г. Куртовою (формування здоров'язбережувальної компетентності фахівців аграрного профілю); Л. Романишиною, Б. Крищуком, О. Поліщук (здоров'язбережувальна компетентність у структурі загальної професійної компетентності вчителя) та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зміна парадигмально-змістового конструкту процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії у закладі вищої освіти сьогодні стосується насамперед зміни основних теоретичних концептів професійної підготовки та передбачає вибір таких форм, методів і засобів, які б відповідали концептуальному ядру сучасної компетентнісної парадигми. Як невід'ємний компонент такої підготовки, формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії не може здійснюватися окремо від освітнього середовища закладу вищої освіти. Оскільки освітні процеси мають відповідати сучасним соціально-економічним змінам, вимогам суспільства та працедавця, тому зрозуміло, що у перебіг професійної підготовки майбутніх бакалаврів фізичної терапії мають вноситися відповідні зміни не лише на рівні теорії, але й на рівні методики такої підготовки [15].

Масштаб трансформаційних процесів у сучасному інформаційному просторі під впливом суттєвих змін освітніх технологій став таким, що детермінує відповідні парадигмальні зміни системи вищої освіти в країні. У такому контексті важлива роль належить удосконаленню змісту професійної підготовки майбутніх бакалаврів фізичної терапії, оскільки від цілей, визначених у ньому, й серед іншого, й від його відповідності соціальним потребам і запитам сучасного українського суспільства, залежить і сама система організації та здійснення їхньої освіти [10].

У цьому контексті важливо враховувати, у який спосіб реалізуються визначені цілі і завдання процесу професійної підготовки, адже їх якісне вирішення значною мірою залежить від кількох складників освітнього процесу, а саме: наявності підручників, навчальних посібників, наукових періодичних видань тощо. Незаперечно важливим є використання можливостей Інтернету та телевізійних наукових чи навчальних програм, що надають процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії творчого характеру. Крім того, специфіка професійної підготовки майбутніх бакалаврів фізичної терапії за фаховим спрямуванням сприяє значному

розширенню та поглибленню освітнього процесу в закладі вищої освіти загалом: забезпечується надходження нової інформації, нових знань, відомостей з різних галузей медицини чи конкретної терапевтичної практики.

Варто актуалізувати увагу на тому, що нагальні зміни парадигмально-змістового конструкту процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії зумовлюється такими позиціями:

– за основу конструювання змісту професійної підготовки мають братися базові як традиційні, так і інноваційні наукові фахові знання та практики, що забезпечують вироблення відповідних умінь і навичок та накопичення практичного досвіду їх самостійного застосування майбутніми бакалаврами фізичної терапії у процесі навчання;

– процес професійної підготовки повинен мати гуманістичну спрямованість, в основі якої має бути ідея формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії, що забезпечує гуманне ставлення до пацієнтів та збереження й покращення їхнього здоров'я;

– забезпечення умов трансляції ідеалів і цінностей, що сприяють індивідуальному моральному і духовному розвитку майбутніх бакалаврів фізичної терапії як особистості – громадянина-патріота.

Наступною важливою складовою парадигмально-змістового конструкту процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії в закладах вищої освіти є:

– застосування холістичного, системного, компетентнісного, діяльнісного і середовищного підходів як вихідних теоретико-методологічних засад процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії, що дасть змогу забезпечити цілеспрямованість, системність і цілісність викладання фахових дисциплін;

– упровадження у зміст фахових дисциплін професійної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії тем, спрямованих безпосередньо на формування їхньої здоров'язбережувальної компетентності, що в результаті забезпечить поглиблення фахових знань та інших важливих для них компетентностей;

– застосування інтерактивних технологій і діалогічних методів викладання фахових дисциплін, що створить умови для формування позитивної мотивації майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, їхніх фахових цінностей, спрямованості на самостійне підвищення рівня здоров'язбережувальної компетентності.

Водночас, проблема структурування результатів таких педагогічних явищ, як формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії чи їхня готовність до певного виду професійної діяльності, уже представлена в численних вітчизняних і зарубіжних наукових працях. З огляду

на результати їх аналізу є всі підстави виокремити в структурі здоров'язбережувальної компетентності чотири базові компоненти:

1. Ціннісно-мотиваційний, що відображатиме внутрішні і зовнішні спонукальні мотиви стосовно формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії у процесі вивчення фахових дисциплін. Крім того, в межах цього компонента розглядаються аксіологічні характеристики професійної діяльності випускників освітньої програми «Терапія та реабілітація» щодо діяльності, пов'язаної зі збереженням та відновленням не лише власного здоров'я, але й здоров'я пацієнтів.

2. Когнітивно-змістовий компонент, що характеризує особливості змістового наповнення фахових дисциплін в контексті формування системи знань бакалаврів фізичної терапії про здоров'я, його індивідуальні характеристики, попередження патологій та засоби його відновлення тощо.

3. Діяльнісно-процесуальний компонент компетентності, в межах якого набувають актуальності суто практичні засади формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії, форми і методи діяльності закладу вищої освіти, який реалізує освітню програму «Терапія та реабілітація».

4. Рефлексивно-поведінковий компонент, у межах якого зосереджуються результати формування рефлексивних механізмів особистісного змісту, що сприяють самооцінним й самовдосконалювальним процесам формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії.

Як засвідчив аналіз теорії і практики реалізації освітніх програм підготовки бакалаврів фізичної терапії в закладах вищої освіти з розв'язання проблем формування їхньої здоров'язбережувальної компетентності, сьогодні потребують уваги процеси підготовки фахівців, компетентних у питаннях збереження здоров'я з урахуванням сучасних соціальних трансформацій, наслідків російської агресії в Україні, а також змін у структурі й характеристиці груп клієнтів/пацієнтів, яким потрібна допомога фізіотерапевтів. Також встановлено, що зміни парадигмально-змістових конструктів процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії мають суттєво відобразитися у змісті освітніх програм «Фізична терапія, ерготерапія». У процесі реалізації цих освітніх програм набувають актуальності ідеї перетворюючого, інтерактивного, особистісно орієнтованого, діяльнісного навчання, застосування елементів неформальної і дуальної освіти та міждисциплінарних практик. З'ясовано також і те, що, оскільки майбутні бакалаври фізичної терапії є фахівцями сфери охорони здоров'я, то у контексті досліджуваної проблеми найбільш доцільною є змішана модель формування їхньої здоров'язбережувальної компетентності. Адже до змісту фахових дисциплін додається вплив загалом освітнього середовища закладу вищої освіти,

самоосвіта чи поза аудиторна проектна діяльність майбутніх бакалаврів фізичної терапії.

Не менш важливим в удосконаленні парадигмально-змістового конструкту процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії є визначення й характеристика критеріально-показникового відображення рівня сформованості досліджуваного феномена. Саме показники, утворюючи структуру кожного критерію, є конкретизуючими та діагностуючими засобами вимірювання рівня сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фізичних терапевтів та дають змогу схарактеризувати якість або кількість прояву її окремих компонентів. Зокрема, нами виокремлено сутність і зміст аксіологічного (цінність здоров'я; умотивованість; усвідомленість; професійні інтереси), когнітивного (термінологічний; знанневий; творчий), технологічного (діагностичний; клінічний; позаклінічний; комунікаційний) і особистісного (емпатія; толерантність; рефлексія; стратегія поведінки і діяльності) критеріїв та їх показників. Застосування цих критеріїв дає змогу, як підтвердили результати нашої дослідно-експериментальної роботи, схарактеризувати рівні сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії [6].

За нашим висновком, аксіологічний критерій сформованості досліджуваного феномена співвідноситься з ціннісно-мотиваційним компонентом здоров'язбережувальної компетентності і характеризує рівень: умотивованості майбутніх бакалаврів фізичної терапії на оволодіння професійною компетентністю загалом та здоров'язбережувальною компетентністю зокрема; сформованості ціннісного ставлення до власного здоров'я і здоров'я пацієнтів як індивідуальної та суспільної детермінації якості життя; сформованості професійних інтересів і власного професійного досвіду.

Заразом когнітивний критерій сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії належить до когнітивно-змістового компоненту здоров'язбережувальної компетентності та відображає такі рівні якості: набутих фахових знань і умінь; теоретичної підготовки; навчальної успішності у процесі вивчення фахових дисциплін.

Утім, технологічний критерій сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії відзеркалює діялісно-процесуальний компонент здоров'язбережувальної компетентності, розкриваючи сукупність інших важливих компетентностей і здатностей до вирішення професійних завдань.

Особистісний критерій сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії корелюється з рефлексивно-поведінковим компонентом здоров'язбережувальної компетентності, розкриваючи систему їхніх професійно значущих якостей,

адекватність та усвідомленість самооцінки рівня сформованості власної здоров'язбережувальної компетентності, готовність щодо її підвищення і бачення стратегії самостійного професійного розвитку та побудови траєкторії професійного зростання [16].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проблема формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії є досить актуальною сьогодні. Її вирішення має визначальний характер у поліпшенні здоров'я не лише майбутніх бакалаврів фізичної терапії, але й широких верств населення в державі.

Подальші дослідження передбачається провести з вивчення дієвих напрямів оздоровчого впливу здоров'язбережувального освітнього середовища закладу вищої освіти для покращання стану здоров'я здобувачів вищої освіти, а також для формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк Л. В. Формування здоров'язбережувального середовища в навчальному закладі. *Основи здоров'я*. 2014. № 4. С. 6–8.
2. Бібік Н. М. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 47–58.
3. Боса В. П. Місце і роль фахових дисциплін у процесі формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2018. Вип. 1 (92). С. 48–53.
4. Дубасенюк О. А. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с.
5. Зайченко Н. Парадигмальний підхід в іспаномовному дискурсі соціальної педагогіки на рубежі ХХ –ХХІ ст. *Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії: Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.*, 30–31 липня 2014 р. URL: <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/conf/7> (дата звернення: 11.08.2024)
6. Захарова Т. Н. Формування здорового способу життя. Київ: Вчитель, 2017. 174 с.
7. Карпова Л. Г. Формування професійної компетентності вчителя загальноосвітньої школи. Харків, 2003. 167 с.
8. Компанець Н. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців-реабілітологів. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2022. Вип. 4. С. 6–17.
9. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. І. Локшина [та ін.]; за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.
10. Куртова Г. Ю. Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності фахівців аграрного сектору у процесі фізичного виховання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2018. № 4. С. 100–111.
11. Пометун О. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*. Київ: К.І.С., 2004. 112 с.
12. Рудніцька К. В. Сутність понять «компетентнісний підхід», «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність» у світлі сучасної освітньої парадигми. *Науковий*

вісник Ужгородського університету. Серія Педагогіка. Соціальна робота. 2016. Вип. 1 (38). С. 241–244

13. Савченко О. Я. Упровадження компетентнісного підходу в початкову освіту: здобутки і нерозв'язані проблеми. *Рідна школа*. 2014. № 4–5. С. 12–16.

14. Тернопільська В. І. Структура професійної компетентності майбутнього фахівця. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2012. № 9. С. 18–24.

15. Чепурка О. Змістове наповнення поняття «здоров'язбережувальна компетентність». *Наука, освіта, суспільство очима молодих: матеріали XIV Міжнародної науково практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих науковців*. Рівне: РДГУ, 2021. С. 98–100.

16. Чепурка О. Критерії, показники та рівні сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фізичних терапевтів. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. Warsaw, Poland. 3(31), September 2021. С. 103–108.

17. Шевців З. Практичні заняття як умова формування соціально-педагогічної компетентності в майбутнього вчителя інклюзивної загальноосвітньої школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*: науковий журнал. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. № 10 (64). С. 290–301.

REFERENCES

1. Antoniuk L. V. Formuvannia zdoroviazberezhualnoho seredovishcha v navchalnomu zakladi [Formation of a Health-preserving Environment in an Educational Institution]. *Osnovy zdorovia*. 2014. No 4. S. 6–8. [in Ukrainian]

2. Bibik N. M. Perevahy i ryzyky zaprovadzhennia kompetentnisnoho pidkhodu v shkilni osviti [Advantages and Risks of Introducing a Competency-based Approach in School Education]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*. 2015. No 1. S. 47–58. [in Ukrainian]

3. Bosa V. P. Mistse i rol fakhovykh dystsyplin u protsesi formuvannia movlennievoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov [The Place and Role of Professional Disciplines in the Process of Forming the Speech Competence for Future Foreign Language Teachers]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky*. 2018. Vyp. 1 (92). S. 48–53. [in Ukrainian]

4. Dubaseniuk O. A. Profesiina pedahohichna osvita: kompetentnisnyi pidkhid [Professional Teacher Education: a Competency-based Approach]. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2011. 412 s. [in Ukrainian]

18. Zaichenko N. Paradyhmlnyi pidkhid v ispanomovnomu dyskursi sotsialnoi pedahohiky na rubezhi XX–XXI st. [Paradigmatic Approach in the Spanish-speaking Discourse of Social Pedagogy at the Turn of the 20th and 21st Centuries]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku nauky na pochatku tretoho tysiacholittia u krainakh Yevropy ta Azii: Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf., 30–31 lypnia 2014 r.* URL: <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/conf/7> (data zvernennia: 11.08.2024) [in Ukrainian]

6. Zakharova T. N. Formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia [Formation of a Healthy Lifestyle]. Kyiv: Vychtel, 2017. 174 s. [in Ukrainian]

7. Karpova L. H. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti vchytelia zahalnoosvitnoi shkoly [Formation of Professional Competence of a Secondary School Teacher]. Kharkiv, 2003. 167 s. [in Ukrainian]

8. Kompanets N. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv-reabilitolohiv [Formation of Professional Competence of Future Rehabilitation Specialists]. *Zbirnyk*

naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. 2022. Vyp. 4, s. 6–17. [in Ukrainian]

9. Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovy dosvid ta ukraïnski perspektyvy [Competency-based Approach in Modern Education: World Experience and Ukrainian Prospects]. N. M. Bibik, L. S. Vashchenko, O. I. Lokshyna [ta in.]; za zah. red. O. V. Ovcharuk. Kyiv: «K.I.S.», 2004. 112 s. [in Ukrainian]

10. Kurtova H. Yu. Pedahohichni umovy formuvannia zdoroviazberezhualnoi kompetentnosti fakhivtsiv aharnoho sektoru u protsesi fizychnoho vykhovannia [Pedagogical Conditions for the Formation of Health-preserving Competence of Agricultural Sector Specialists in the Process of Physical Education]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*. 2018. No 4. S. 100–111. [in Ukrainian]

11. Pometun O. Teoriia ta praktyka poslidovnoi realizatsii kompetentisnoho pidkhotu v dosvidi zarubizhnykh krain [Theory and Practice of Consistent Implementation of the Competency Approach in the Experience of Foreign Countries]. *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovy dosvid ta ukraïnski perspektyvy*. Kyiv: K.I.S., 2004. 112 s. [in Ukrainian]

12. Rudnitska K. V. Sutnist poniat «kompetentnisnyi pidkhid», «kompetentnist», «kompetentsiia», «profesiina kompetentnist» u svitli suchasnoi osvıtoï paradyhmy [The Essence of the Concepts of «Competence-based Approach», «Competence», «Competence», «Professional Competence» in the Context of the Modern Educational Paradigm]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia Pedahohika. Sotsialna robota*. 2016. Vyp. 1 (38). S. 241–244. [in Ukrainian]

13. Savchenko O. Ya. Uprovadzheniia kompetentnisnoho pidkhotu v pochatkovu osvitu: zdobutky i nerozviazani problemy [Introducing a Competency-based Approach to Primary Education: Achievements and Unresolved Problems]. *Ridna shkola*. 2014. No 4–5. S. 12–16. [in Ukrainian]

14. Ternopil'ska V. I. Struktura profesiinoï kompetentnosti maibutnoho fakhivtsia [The Structure of Professional Competence of a Future Specialist]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*. 2012. No 9. S. 18–24. [in Ukrainian]

15. Chepurka O. Zmistove napovneniia poniattia «zdoroviazberezhualna kompetentnist» [The Semantic Content of the Concept of «Health-preserving Competence»]. *Nauka, osvita, suspilstvo ochyma molodykh: materialy XIV Mizhnarodnoi naukovoi praktychnoi konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity i molodykh naukovtsiv*. Rivne: RDHU, 2021. S. 98–100. [in Ukrainian]

16. Chepurka O. Kryterii, pokaznyky ta rivni sformovanosti zdoroviazberezhualnoi kompetentnosti maibutnikh fizychnykh terapevtiv [Criteria, Indicators and Levels of Health-preserving Competence of Future Physical Therapists]. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. Warsaw, Poland. 3(31), September 2021. S. 103–108. [in Ukrainian]

17. Shevtsiv Z. Praktychni zaniattia yak umova formuvannia sotsialno-pedahohichnoi kompetentnosti v maibutnoho vchytelia inkliuzyvnoi zahalnoosvitnoi shkoly [Practical Classes as a Condition for the Formation of Socio-pedagogical Competence for a Future teacher of an Inclusive Comprehensive School]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii : naukovyi zhurnal*. Sumy: Vyd-vo SumDPU imeni A. S. Makarenka, 2016. No 10 (64). S. 290–301. [in Ukrainian]

**PARADIGMATIC AND CONTENT CONSTRUCT OF THE PROCESS OF FORMING
HEALTH-SAVING COMPETENCE FOR FUTURE BACHELORS OF PHYSICAL
THERAPY**

Oleh Chepurka

Doctor of Philosophy (PhD),
Associate Professor at the Department of Biology,
Human Health and Physical Therapy of the
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0002-3164-4832
e-mail: o.chepurka@gmail.com

Inna Petrenko

Doctor of Philosophy,
Lecturer at the Department of Theory and Methods of Education of the
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0003-2320-6100
e-mail: inna.petrenko@rshu.edu.ua

Abstract. The processes of reforming higher education in Ukraine have determined significant changes in the content of professional training for future professionals, aimed at developing their professional competencies. Therefore, changes in the paradigmatic level in contemporary higher education are related to changes in the basic theoretical concepts of professional training, implying the choice of the following forms, methods, and means that correspond to the conceptual core of the modern competence paradigm. The paper characterises the essence of the paradigmatic and content construct of health-saving competence of future bachelors of physical therapy, the functioning of which provides for the implementation of holistic, systemic, competence, activity, and environmental approaches as the initial theoretical and methodological foundations of the process of forming the health-saving competence of future bachelors of physical therapy, which should ensure the health protection and an appropriate level of physical therapy in the field of patient care in the future. Accordingly, relevant changes have to be made in the professional training process of future bachelors of physical therapy not only at the level of theory but also at the level of methods of such training. The four basic components of the studied phenomenon have been identified and described: value-motivational, cognitive-content, activity-process, reflective-behavioural, and there has been defined the criterion and indicator construct of their reflection in the levels of formation of health-saving competence of future bachelors of physical therapy, consisting of axiological, cognitive, technological and personal criteria and their indicators. The study proves that in the aggregate it contributes to the determination of self-assessment and self-improvement processes of formation of health-saving competence of future bachelors of physical therapy.

Keywords: paradigmatic and content construct, future bachelors of physical therapy, health-saving competence, University, professional training.

Стаття надійшла до редакції 04.10.2024 р.